

صورتجلسه کار گروه تبیین و تدوین بیست پروژه تحول گرا برای شهر با محوریت شهرداری قزوین- دور سوم

برنامه ریزی مجدد بخش مرکزی شهرها از پیاده کردن انسان در کره ماه مشکل تر است (هیراسکار، ۱۹۸۹: ۱۹۰)

برنامه ریزی مناطق مرکزی شهرها، رویکردی مردم مدار- و نه کالبد مدار- دارد (محمد رحیم رهنما، ۱۳۸۸: ۱۲)

آقای ظاهری: عرض تبریک فرارسیدن ماه رجب، گرامیداشت فتح خرمشهر و نکوداشت حکیم عمر خیام .

- دستور امروز : بررسی و تدقیق موضوع بافت فرسوده ، تاریخی و فرهنگی قزوین.
- بیانیه پنجم کارگروه با محوریت بافت، قرائت گردید.
- مسئله بافت شهر با تعدادی از موضوعات بیست گانه مصوب کارگروه (به شرح ذیل) در ارتباط میباشد:
- اولویت ۶: احیاء، ساماندهی، و توسعه باغ فرهنگی.
- الویت ۱۰: توسعه، احیاء و ساماندهی بافت تاریخی مرکزی قزوین با محوریت مسجد النبی و بازار .
- اولویت ۱۱: طراحی و ساماندهی بافت قدیم و تاریخی قزوین .
- اولویت ۱۳: احیاء بافت های فرسوده.
- اولویت ۱۵: احداث باغ مشاهیر .
- اولویت ۱۸: توسعه و ساماندهی امام زاده حسین (ع) و پیرامون آن .

آقای خطیبی : وظیفه اصلی کارگروه پرداختن به مسائل کلی و پرهیز از ورود به جزئیات می باشد.

- متأسفانه امروزه شاهد هستیم در حالیکه هنوز مطالعات قبلی صورت پذیرفته در خصوص بافت به سرانجام نرسیده، مجدداً مطالعات جدیدی آغاز شده است که متأسفانه ضمن هزینه کردن وقت و زمان، حرفهایی که در مطالعات قبلی مطرح شده بود، مجدداً طرح می گردد بی آنکه خروجی لازم و مفید از این مطالعات حاصل آید، و بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، طرحها و پولهایی زیادی برای احیاء بافت صرف شده است.
- اخیراً یکی از نهادها، علی رغم وجود طرح توسعه امامزاده حسین و بدون توجه به آن، در حال تدوین طرح برای مجموعه مذکور است. واقعاً چرا باید اینچنین باشد؟!
- یکی از وظایف قزوین بیست، جلوگیری از صرف وقت و پول در پروژه ها و طرحهای تکراری و کمک و حمایت از به سرانجام رسیدن مطالعات در دست اقدام و اجراست.

آقای ابراهیم محمدزاده: در خصوص موضوع بافت و احیاء و ساماندهی آن، نیاز به طرح مصوب می باشد که متأسفانه علی رغم مطالعات متعدد، تا به امروز محقق نگردیده است.

آقای ظاهری : از واقعیات و زحماتی که در سطح شهر انجام شده نباید غفلت کرد در عین حال اینکه خیلی جاها نیز مغفول مانده و فراموش شده است.

آقای خطیبی: ضروریست ضوابطی برای احیاء و ساماندهی بافت، تدوین و مصوب گردد تا از اقدامات پراکنده و سلیقه ای که باعث ناهمگونی و نازیبائی آن می گردد، جلوگیری بعمل آمده و وحدت رویه ایجاد گردد.

آقای حافظی: در قوانین و ضوابط، چندان مشکل و کمبودی وجود ندارد، بلکه در اجرا دچار مشکل هستیم، چنانچه تعدادی از نهادها و دستگاهها اعمال نفوذ کرده و از اجرای مقررات ممانعت بعمل می آورند.

آقای ظاهری: در اجرا هم - علی رغم برخی اعمال سلیقه ها - می توان موفق بود که مصداق عینی آن موفقیت مدیریت شهری اصفهان در احیاء و ساماندهی بافت می باشد.

آقای محمد جواد ارباب : عدم ثبات در تصمیم گیریها و عدم پایبندی به قوانین و ضوابط، مشکلات و موانعی را بر سر راه مشارکت مردم در احیاء بافت و همراهی آنها بوجود آورده است. چنانچه در چند سال قبل، با احیاء و نوسازی یک خانه تاریخی، به شدت مخالفت شده ولی امروز در شرایطی مشابه، با تغییرات و دستکاری در بافت، موافقت شده است. آیا این پارادوکسها و تضادها به ما اجازه خواهد داد که بطور مطلوب و بهینه نسبت به احیا و ساماندهی بافت، اقدام نمائیم؟

- اقدامات مطلوب و باصرف هزینه زیاد در خصوص احیاء بازار وزیر، سعد السلطنه و ... انجام شده ولی این مکانها هنوز به خوبی به مردم شناسانده نشده اند و بهتر است با استقرار واحدهای مختلف شغلی متناسب با آن، نسبت به احیاء واقعی آنها، و رونق گردشگری گام برداریم.

مورتجلسه کار گروه تبیین و تدوین بیست پروژه تحول گرا برای شهر با محوریت شهرداری قزوین- دور سوم

آقای خزائلی: گروه مشاورین جدید سازمان نوسازی و بهسازی شهرداری قزوین به منظور بررسی مطالعات گسترده و پراکنده متعدد در خصوص بافت و یافتن وجوه اشتراک آنها و رسیدن به یک دستورالعمل و راه حل واحد در سطح شهر، بکار گرفته شده است، و تا امروز گروه مذکور، وجوه مشترک طرحهای مندا، مسکون، شارمند، شهر و برنامه ، CDS اول و دوم و ... را استخراج نموده است و ما آمادگی داریم که در صورت لزوم، نسبت به ارائه نتایج مطالعات در صحن کارگروه، اقدام نمائیم.

- تا به امروز و در یک بازه زمانی ۲۵ ساله، در حدود ۱۶۵ طرح مطالعاتی در مقیاس طراحی شهری، در محدوده تاریخی شهر قزوین، انجام شده است.
- آقای دکتر حبیبی یک از صاحب نظران و کارشناسان بنام کشور در حوزه بافت، در یکی از جلساتی که در خصوص بافت قزوین برگزار شده بود، مخالف عبور سریع خودرو از سبزه میدان و هسته مرکزی شهر بودند و اعتقاد به آرام سازی ترافیک به جای روان سازی آن داشتند. ایشان معتقدند که خودروها در این محدوده باید وارد مبدلها (پارکینگ و ...) شوند و بعد از آن شهروندان با استفاده از حمل و نقل عمومی کارآمد و یا بصورت پیاده در محدوده تردد نمایند.

- دکتر حبیبی این سوال اساسی را مطرح کردند که : آیا عبور خودرو از هسته مرکزی شهر (بویژه سبزه میدان) یک توهم است و یا نه (واقعاً مورد نیاز می باشد)؟! **آقای ابراهیم محمدزاده:** درپاره ای از موارد، نه تنها طرحها مکمل هم نیستند بلکه مخرب یکدیگرند.

- خوشبختانه در خصوص پلها می توان گفت که دقیقاً بر مبنای طرح تفضیلی، اقدام شده و کیفیت طرح تفضیلی تدوین شده، امروز کاملاً مشهود است.
- شهر قزوین، زمینه مناسبی برای اجرای طرحها دارد.

آقای مهدی زرآبادی پور: باید شهرداری در کنار تملک بافتهای قدیمی، بافتهای در حال تخریب و فرسوده مجاور آنها را نیز تملک نماید تا حفظ بافت قدیمی با فضای مناسب اطراف جهت توسعه، محقق گردد.

- در بافت فرسوده، نماها و بدنه، بسیار ناهمگون بوده و برنامه مدونی با الگوی تیپ، وجود ندارد.
- آقای ماجدی:** اخیراً در کشورهای توسعه یافته، توجه و رویکرد، از ماشین به انسان معطوف شده است.

- توجه به انسان، توجه به مسیر پیاده و دوچرخه را نیز شامل می شود که این رویکرد در شهرداری قزوین نیز مشاهده می شود.
- در طراحی شهری، باید نگاه انسان محور داشته باشیم و اگر نگاه ها انسان محور باشد، پیاده رو خیابان امام، دو و نیم متری طراحی نمی شود.
- مطلوب خواهد بود که مشاور بافت، توجه به موارد ذیل را در مطالعات خود بگنجانند:
  - اشتراکات توسعه پایدار
  - رشد هوشمند
  - طراحی نوین شهری

آقای نورمحمدی: درگذشته و در چارچوب طرحهای توسعه، بافت تاریخی و فرسوده را بطور یکجا و به روش بولدوزوری، تخریب می کردند.

- مردم هنوز نمی دانند که چرا باید بافت حفظ گردد چرا که ما هنوز تعریف درستی از بافت فرسوده نداریم و دستگاهها هر یک سلیقه ای تعریف و سپس عمل می نمایند.
- باید ارزش بافت برای مردم و نهادها، فرهنگ سازی گردد.
- نبود مرز مشخص بین بافت تاریخی و فرسوده، یکی از معضلات و موانع موجود است.
- ساکنین مجاور بافت تاریخی، تحت فشارند و به آنها اجازه هیچ دخل و تصرفی در ملک خصوصی شان داده نمی شود.
- امروزه بی محابا به بافت تاریخی حمله برده و روز به روز از مساحت و مقیاس آن کاسته می شود.

آقای خطیبی: پروژه های زیادی تعریف و در سطح شهر در حال اجراست که متأسفانه ارتباط میان آنها بسیار ضعیف است.

- پیشنهاد می گردد که کارگروه در کنار مشاور بافت قرار گرفته و تعامل و یکپارچگی بین مطالعات متعدد مرتبط با موضوع را محقق نماید.
- در واقع نقش و وظیفه غائی و نهائی کارگروه، هماهنگی بین مطالعات مختلف خواهد بود.

آقای ظاهری: باید در خصوص احیاء و الگوهای بدنه و دیواره در بافت، دقت بیشتری معمول گردد.

آقای هدایت فر: قزوین جزء معدود شهرهایی است که طرح CDS دارد ولی بحث پایبند بودن به آن و طرح جامع و دیگر طرحها، بسیار مهم است و اگر خود را مقید به اجرای طرحها نمائیم، بسیاری از مشکلات حل خواهد شد.

مورتجلسه کار گروه تبیین و تدوین بیست پروژه تحول گرا برای شهر با محوریت شهرداری قزوین- دور سوم

• مسائل مطروحه در خصوص بافت به شرح ذیل است:

- نفوذ ناپذیری
- ناپایداری
- ریز دانگی

- با توجه به تفاوت‌های ژئومورفولوژیکی و زمین شناسی شهر قزوین با دیگر شهرها، راهکارهای اتخاذ شده در خصوص احیاء بافت نیز متفاوت از دیگر الگوها و شهرها خواهد بود. (گسل و ...)
- امروز اینگونه عنوان می کنند که اگر در یک بلوکی، بیش از ۵۰ درصد از پلاکهای آن نفوذ ناپذیر، ناپایدار و ریزدانه باشند، می توان به آن عنوان بافت فرسوده را اطلاق نمود.
- امروزه در بافت با عقب نشینی پلاکها و قطعات ریزدانه، ریزدانه ها ریزدانه تر می شوند و مشکل همچنان باقی می ماند که تجمیع می تواند این نقیصه را برطرف نماید.

آقای بهرام آبادی: ما خودمان در عدم احیاء بافت فرسوده مقصریم، اگر ادبیات بافت فرسوده به بافت تاریخی تغییر نام یابد، مشارکت و هماهنگیها، بیشتر خواهد شد.

• پیشنهاد می گردد با توجه به تجربه موفق شهرهای تاریخی چون یزد و مشهد و ... ، **شهرداری بافت** تاسیس و ایجاد گردد.

آقای حافظی: حفظ فضاهای تاریخی بدون آدمهای تاریخی متعلق به آن، چه معنایی دارد؟! و به بافت تاریخی بدون آدمهای تاریخی، می توان عنوان بافت تاریخی اطلاق نمود؟!

• باید توجه نمود که احیاء بافت از لحاظ کالبدی به گونه ای انجام گیرد که پس از احیاء، در نگاه بیننده، قدیمی بودن مجموعه، تداعی گردد.

آقای ابراهیم محمدزاده: امروز اگر کمی دیر بجنبیم، بازار قدیمی شهر به سرنوشت بافت تاریخی دچار خواهد شد و زنگ خطر آن به صدا درآمده است.

• اگر در بافت، تک دانه ها حفظ نگردد، درشت دانه ها نیز ریز خواهد شد.

آقای محمد جواد ارباب: مالک بافت فرسوده افراد هستند و مالکیت بافت تاریخی، ماهیتاً به جمع و همه شهروندان، تعلق دارد.

آقای ظاهری: امروزه مهندسان ما در ساختن یک هویت شهری برای دوره معاصر، تلاش و اقدام چندانی ننموده اند.

خانم اشدری: بافت، اعتبار همه ما قزوینیها است.

• امروز، هیچ مسئولی در بافت، ساخت و ساز نکرده و در آن سکونت نمی کند و این موضوع ناشی از عدم تحقق عدالت اجتماعی است. چراکه بطور متناسبی امکانات و خدمات و دسترسیها، در سطح شهر پخش و جانمایی نشده است.

• باید بررسی گردد که چرا خیلی ها حاضر به سرمایه گذاری در بافت و زندگی در آن نیستند. یک راه حل آنست که آنچه را که از نظر اجتماعی در بافت اتفاق افتاده، به آن برگردانیم.

• اصالت دادن به محلات و بافتها، مهم است و باید بین ارگانهای دست اندرکار، هماهنگی در این زمینه بوجود آید.

• نقاط فرسوده فعلی، روزی اعیان نشین بوده اند، چه تضمینی وجود دارد که محلات اعیان نشین کنونی، روزی به سرنوشت محلات فرسوده دچار نشوند.

آقای ظاهری: دستور کار جلسه بعد، ارائه طرح جامع سلامت با تاکید ویژه بر مسائل مبتلا به مدیریت شهری و به خصوص بافت خواهد بود و در ادامه موضوع بافت، مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

• مقرر گردید در جلسه دوم پس از این جلسه، تیم مشاور بافت، ارائه داشته باشد.

پایان جلسه